

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Освітня програма «Українська мова і література»

«Польська мова і література»

«Чеська мова і література»

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

035.033 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша –
польська

035.038 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша –
чеська

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Латинська мова
Викладач (-і)	Доцент Петришин Марта Йосипівна Доцент Паньків Уляна Любомирівна
Контактний телефон викладача	0342-59-60-10
E-mail викладача	marta.petryshyn@pnu.edu.ua uliana.pankiv@gmail.com
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 6 (180 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться щовівторка з 13.30 по 14.50. Можливі консультації через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
<p>Курс латинської мови передбачає оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу латинських текстів, формування уявлень і знань про структуру латинської мови та її лексичний склад, місце латинської мови серед інших європейських мов. Вивчення латинської мови розширює лінгвістичний кругозір студентів і надає можливість ознайомитись з історією та культурою античного світу.</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Вироблення навичок читання та перекладу зі словником адаптованих та оригінальних текстів античних авторів; культури філологічного аналізу; засвоєння міжнародної лінгвістичної термінології; опанування крилатих висловів зі знанням їх першоджерел; вироблення навичок розуміти та пояснювати мовні явища, усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу мови; ознайомлення з історією та культурою античного світу; з'ясування місця латинської мови в історії світової культури; підготовка майбутніх філологів на основі знання латинської мови до поглибленого вивчення курсів античної і середньовічної літератури, мовознавства, історичної граматики індоєвропейських мов.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 2). – Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 4). – Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК 5). – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 7). – Здатність працювати в команді та автономно (ЗК 8). – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 10). – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 11). – Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ (ФК 1). – Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (ФК 2). – Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів (ФК 7). – Здатність вільно оперувати лінгвістичною і літературознавчою термінологіями для розв'язання професійних завдань (ФК 8). – Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (ФК 10). <p>Результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. – Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. – Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. – Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. – Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. – Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх 	

для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

– Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

Результати навчання для дисципліни:

– Уміння на основі вивчених фонетичних та орфоепічних правил читати латиномовні тексти різних періодів розвитку латинської мови.

– Уміння фонетично правильно відтворювати засвоєні напам'ять фрагменти оригінальних віршованих і прозових латинських текстів, основні християнські молитви, прислів'я і приказки.

– Здатність використовувати у фаховій комунікації лінгвістичні та літературознавчі терміни латинського походження; розуміти міжнародну наукову термінологію, створену на ґрунті греко-латинських елементів, шляхи проникнення латинських лексем у сучасні європейські мови; ситуативно правильно вживати стійкі латинські словосполучення публіцистичного і наукового стилю.

– Здатність відтворювати парадигми самостійних частин мови, визначати граматичні значення форм, функціональну семантику іменних та дієслівних форм, застосовувати теоретичні знання для аналізу та інтерпретації латиномовних писемних джерел, виявляти в латинських текстах синтаксичні конструкції; аналізувати мовний матеріал з точки зору словотворчих характеристик лексичних одиниць; порівнювати граматичні явища латинської та іноземної мови, яку вивчає студент.

– Здатність працювати з лексикографічними перекладними джерелами; відповідно до стилістичних і граматичних норм української мови перекладати партиципiальні та синтаксичні конструкції, відтворювати темпоральну семантику дієслівних форм, синтаксичні функції латинських відмінків; знаходити відповідники латинських афоризмів у сучасних європейських мовах.

– Здатність визначати місце латинської мови у соціолінгвістичній класифікації (за проф. Б.Ткаченко); розуміти та пояснювати мовні явища, осмислювати процеси взаємодії соціальних та мовних факторів, усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу, шляхом порівняння засобів передачі змісту в різних мовах.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	–
практичні	60
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	035 Філологія	перший	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Історія латинської мови. Алфавіт – Короткий огляд історії латинської мови. – Латинський алфавіт. Самостійна робота: – Латинська мова на теренах України. – Доля латинської мови в добу Середньовіччя. – Античні сюжети в українській літературі. – Латиномовні українські письменники.	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Роль латинської мови у формуванні наукової термінології 2 год./4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Фонетика.		1, 2, 6, 7, 8	Вправи для		протягом

Наголос – Вимова голосних, дифтонгів. – Вимова приголосних, буквосполучень. – Наголос. Самостійна робота: – Історія розвитку латинського письма. – Поділ слів на склади. – Довгота і короткість складів.	практичне заняття/самостійна робота		читання (с.4–6) ¹ 2 год./2 год.	5 балів	семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Дієслово. Теперішній час. Наказовий спосіб – Граматичні категорії дієслова. – Теперішній час дійсного способу активного стану. – Наказовий спосіб. Самостійна робота: – Словникова форма, основи дієслова. – Поділ на дієвідміни. – Заперечна форма наказового способу.	практичне заняття/самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи і завдання (с.6–8), лексичний мінімум, фразеологія 2 год./6 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Граматичні категорії іменника. Перша відміна іменників – Граматичні категорії іменника. – Словникова форма. – Перша відміна іменників. Самостійна робота: – Перша відміна. Винятки з правил про рід. – Іменники грецького походження. – Суфікси першої відміни. – Прийменники. Сполучники.	практичне заняття/самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 8–10), переклад тексту “De deabus antiquis”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./6 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Друга відміна іменників – Друга відміна іменників. – Парадигма	практичне заняття/самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 10–13), переклад тексту „De Aesculapio”,	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

¹ Усі вправи і завдання подаються за посібником: Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Латинська мова (тексти і завдання) : практикум. Івано- Франківськ, 2012. 180 с.

відмінювання. Самостійна робота: – Утворення кличного відмінка. – Правило середнього роду. – Іменники грецького походження. – Суфікси іменників другої відміни.			лексичний мінімум, фразеологія 2 год./6 год.		
Тема 6. Прикметники першої групи – Прикметники першої групи. – Словникова форма. – Парадигми відмінювання. Самостійна робота: – Узгодження прикметників з іменниками. – Займенникові прикметники.	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 13– 14), переклад тексту “De sacrificio Romano”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 7. Синтаксис простого речення – Способи вираження підмета. – Простий і складний присудок. – Узгоджене і неузгоджене означення. – Прямий і непрямий додаток. – Способи вираження обставини. – Способи вираження заперечення. – Прийменники. – Сполучники.	самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 10– 14), переклад речень, фразеологія 4 год.		протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 8. Розряди займенників – Особові займенники. – Присвійні займенники. – Зворотний займенник. Самостійна робота: – Вказівні займенники. – Питальні займенники. – Відносні займенники. – Заперечні займенники – Займенникові	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 14–15, с.44–49), переклад текстів “Neptunus et Mars”, “De Croeso et Solone”, лексичний мінімум, фразеологія 4 год./4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

прикметники.					
Тема 9. Теперішній час дійсного способу пасивного стану – Теперішній час дійсного способу пасивного стану. – Інфінітив теперішнього часу пасивного стану. Самостійна робота: – Синтаксис пасивної конструкції. – Ablativus auctoris. – Ablativus instrumenti.	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 16–18), переклад тексту “De Theseo et Ariadna”, фразеологія 2 год./4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 10. Часи системи інфекта – Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного станів. Самостійна робота: – Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного стану. – Дієслово sum, fui, –, esse у часах системи інфекта. – Accusativus duplex. – Nominativus duplex.	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 18–20), переклад тексту “De Mercurio”, фразеологія 2 год./4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 11. Третя відміна іменників – Третя відміна іменників. – Приголосний тип. – Голосний тип. – Мішаний тип. – Парадигми відмінювання. Самостійна робота: – Історичні основи. – Сигматичний і асигматичний номінатив. – Винятки з правил щодо роду іменників третьої відміни. – Особливості відмінювання іменників третьої відміни. – Словотворчі моделі іменників третьої відміни.	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 20–21), переклад текстів “De Neptuno”, “De Apolline”, “De regno Plutonis”, “De Iove”, лексичний мінімум, фразеологія 4 год./8 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 12.		1, 2, 6, 7, 8	Вправи		протягом

<p>Прикметники третьої відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану – Прикметники третьої відміни. Поділ на групи. – Парадигми відмінювання. Самостійна робота: – Суфікси прикметників третьої відміни. – Дієприкметник теперішнього часу активного стану. – Атрибутивне і предикативне вживання дієприкметників.</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>		<p>(с. 25–27), переклад тексту “De Achille”, лексичний мінімум, фразеологія, студентський гімн “Gaudeamus” напам’ять 2 год./ 4 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 13. Четверта відміна іменників. П’ята відміна іменників – Четверта відміна іменників. – Утворення іменників від основи супіна. – Словотворчі моделі іменників четвертої відміни та їх модифікація в українській мові. – П’ята відміна іменників.</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>	<p>1, 2, 6, 7, 8</p>	<p>Вправи (с. 27–30), переклад тексту “De domo Romana”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./3 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 14. Ступені порівняння прикметників – Ступені порівняння прикметників. – Вищий ступінь порівняння. – Найвищий ступінь порівняння. Самостійна робота: – Особливості утворення ступеневих форм прикметників на -dicus, -ficus, -volus. – Суплетивні ступені порівняння. – Неповні ступені порівняння прикметників. – Ablativus comparationis. Genetivus partitivus.</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>	<p>1, 2, 6, 7, 8</p>	<p>Вправи (с. 30–32), переклад тексту “De Roma et Romanis”, лексичний мінімум, фразеологія 4 год./4 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 15. Прислівник – Самостійні</p>	<p>практичне заняття/</p>	<p>1, 2, 6, 7, 8</p>	<p>Вправи (с. 33–35),</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру</p>

<p>прислівники. – Похідні прислівники. Самостійна робота: – Прислівники применникового походження. – Ступені порівняння прислівників.</p>	самостійна робота		переклад тексту “De Aegypto”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./2 год.		згідно з розкладом занять
<p>Тема 16. Часи системи перфекта в активному стані – Минулий час дійсного способу активного стану. – Давноминулий час дійсного способу активного стану. – Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану. Самостійна робота: – Типи основ перфекта. – Дієслово <i>sum, fui</i>, –, <i>esse</i> в часах доконаного виду.</p>	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с.35–40), переклад текстів “De Paride, Priami filio”, “De Alexandro Macedono” лексичний мінімум, фразеологія 4 год./2 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 17. Часи системи перфекта в пасивному стані. – Дієприкметник минулого часу пасивного стану. – Минулий час дійсного способу пасивного стану. Самостійна робота: – Давноминулий час дійсного способу пасивного стану. – Майбутній час доконаного виду дійсного способу пасивного стану.</p>	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 41–44), переклад тексту “De equo ligneo”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./3 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 18. Розряди числівників – Кількісні числівники. – Порядкові числівники. – Ablativus temporis. Самостійна робота: – Розділові числівники. – Прислівникові числівники. – Римський календар.</p>	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 55–57), переклад тексту “De annis, mensibus et diebus”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./3 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 19. Відкладні і напіввідкладні дієслова.</p>	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 49–52), переклад	5 балів	протягом семестру згідно з

Неправильні дієслова. Недостатні дієслова – Відкладні і напіввідкладні дієслова. – Неправильні дієслова <i>fero, eo, volo, polo, edo</i> . Самостійна робота: – Дієслова складені з <i>esse</i> . – Дієслова з дефектною парадигмою. – Безособові дієслова.	робота		тексту “ <i>De Romae antiquae initio</i> ”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./4 год.		розкладом занять
Тема 20. Герундій і герундив. Супін – Герундій. – Герундив. – Безособові конструкції з герундивом. – Супін. Самостійна робота: – Заміна герундія герундивом. – Іменні та дієслівні синтаксичні риси герундія, аналогічні форми в сучасних мовах. Аблатив герундія. – <i>Coniugatio periphrastica passiva</i> .	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с.53–55), переклад тексту “ <i>De Herodoto</i> ”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 21. Синтаксичні конструкції – Синтаксичний зворот <i>Accusativus cum infinitivo</i> . – Синтаксичний зворот <i>Nominativus cum infinitivo</i> . Самостійна робота: – Синтаксичні функції інфінітива. – Часові значення інфінітива. – Дієприкметники. – Синтаксичний зворот <i>Ablativus absolutus</i> .	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 5, 7, 8	Вправи (с. 57–61), переклад текстів “ <i>De Hesperidum insula</i> ”, “ <i>De Ulixe</i> ”, лексичний мінімум, фразеологія 2 год./6 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 22. Синтаксис складного речення – Умовний спосіб. – Непряме питання. – Підрядні речення зі сполучником <i>ut</i> . – Підрядні речення зі сполучником <i>cum</i> . Самостійна робота: – Вживання	практичне заняття/ самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Вправи (с. 61–62), переклад тексту “ <i>De equo ligneo</i> ”, читання та інтерпретація фрагментів прозових	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

кон'юнктива у незалежних реченнях. – Правило узгодження часів. – Підрядні речення зі сполучником cum. – Умовні періоди.			текстів лексичний мінімум, фразеологія 8 год./16 год.		
Тема 23. Основи римського віршування. Латинська фразеологія – Загальна характеристика метричного і силабо-тонічного віршування. – Види стоп. Самостійна робота: – Основні віршовані розміри і строфи. – Латинські прислів'я та крилаті вислови. – Відповідники латинських афоризмів у сучасних мовах.	практичне заняття/самостійна робота	1, 2, 6, 7, 8	Читання фрагментів віршових творів. Вивчити напам'ять вірш „Ad Melipomenen” 4 год./ 17 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».)</p> <p>Загальні 100 балів включають: 35 балів за практичні заняття; 10 балів за самостійну роботу; 5 балів за модульну контрольну роботу; 50 балів за іспит.</p> <p>Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Контрольна робота має правильно висвітлити 50+1% обсягу матеріалу. Екзаменаційна робота має правильно висвітлити 50+1% обсягу матеріалу білета (4 питання). При бажанні студента здійснюється усний захист екзаменаційної роботи для підвищення підсумкової оцінки.</p>
Практичні заняття	<p>Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному лабораторному занятті та включає перевірку теоретичної та практичної підготовки студента до заняття. Поточний контроль проводиться за допомогою таких засобів: перевірка навичок читання (включно з акцентуацією); виконання лексико-граматичних вправ; тестування; переклад адаптованих латинських текстів; переклад речень латинською мовою; граматичний аналіз частин мови; перевірка знань лексичного мінімуму, латинських афоризмів і крилатих висловів.</p> <p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 4-бальній шкалі «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування лабораторних занять позначаються «0».</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки (4-бальна шкала), а також сумарної</p>

кількості балів не менше 25 (стобальна шкала).

7. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](#) і [Положення 2](#)

8. Рекомендована література

1. [Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Латинська мова \(тексти і завдання\) : практикум. Івано-Франківськ, 2012. 180 с.](#)
2. Звонська Л.Л., Шовковий В.М. Латинська мова: Підруч. для студ. відділень класичної філології та ін. філолог. спеціальностей. К. : Книга, 2003. 528 с.
3. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Із скарбниці античної мудрості : [Словник]. 2-е вид., доп. і перероб. К. : Вища шк., 1994. 351 с.
4. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник. К. : Українські пропілеї, 1998. 710 с.
5. [Лучканин С.М. Латинські сентенції \(крилаті латинські вислови\) з історико-літературним коментарем. К. : Видавництво Науковий світ, 2009. 140 с.](#)
6. [Оленич Р. М. Латинська мова. 2-е вид., виправлене. Львів : Вид-во “Світ”, 2001. 350 с.](#)
7. [Скорина Л.П., Скорина О.А. Латинсько-український, українсько-латинський словник \[Текст\] Київ : Обереги, 2004. 447 с.](#)
8. [Яковенко Н.М., Трипуз В.М. Латинська мова : підручник. К. : Вища школа, 1993. 360 с.](#)

Викладачі _____ доцент Петришин М.Й.,
_____ доцент Паньків У.Л.